

LÄHIHOITAJA
– ARVOKASTA
IHMISLÄHEISTÄ
TYÖTÄ

LÄHIHOITAJAN
OMA LIITTO

superliitto.fi superlehti.fi

Opiskelijat ovat
tulevaisuuden
tekijöitä!

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut valmistuu lähihoitajaksi. Lähihoitajan koulutus antaa laaja-alaiset valmiudet työskennellä sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla lähihoitajan tehtävissä. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto sisältää 180 osaamispistettä (osp), joka koostuu ammatillisista tutkinnon osista (145 osp) ja yhteisistä tutkinnon osista (35 osp).

LÄHIHOITAJAKSI OPISKELEMINEN

Peruskoulusta valmistuvat hakevat lähihoitajakoulutukseen valtakunnallisen yhteishaun kautta. Lähihoitajaksi on mahdollista opiskella myös aikuisena, jos ammatinvaihto on ajankohtaista ja työn monipuolisuus ja ihmisten parissa työskentely kiinnostavat. Jatkuvan haun kautta on mahdollista päästä koulutukseen ympäri vuoden.

Oppilaitos, joka koulutusta järjestää, päättää opiskelijaksi ottamisesta.

Koulutuksen järjestäjä myös päättää onko koulutukseen pääsy- tai soveltuvuuskokeita. Koulutuksen järjestäjä voi jättää valitsematta henkilön, joka ei ole soveltuvuuskokeen perusteella alalle soveltuva. Opiskelijaksi ottamista säätelevät ja hyväksymiseen vaikuttavat muun muassa tutkintokohtaiset terveydentila- ja toimintakykyvaatimukset. SORA-lainsäädännön avulla koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa puuttua opiskelijan soveltumattomuuteen myös opintojen aikana.

Henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa (HOKS)

- Kartoitetaan opiskelijan olemassa oleva osaaminen. Koulutuksen aikana keskitytään puuttuvan osaamisen hankintaan. Tavoiteltava osaaminen on kuvattu tutkinnon perusteissa.
- Työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää koulutusta kutsutaan työelämässä oppimiseksi. Lähihoitajakoulutuksessa se on osaamisen hankkimista tekemällä ohjatusti lähihoitajan työtä työpaikoilla. Työelämässä oppiminen toteutetaan koulutussopimuksella tai oppisopimuksella. Tutkinnon perusteet ja opiskelijan HOKS:iin kirjatut tavoitteet ohjaavat työelämässä oppimista.

Koulutussopimus

- On koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välinen sopimus nimetyn opiskelijan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.
- Koulutussopimus tehdään yhteen tutkinnon osaan kerrallaan.
- Opiskelija ei ole työsuhteessa eikä saa palkkaa.
- Opiskelijan työaika on pääsääntöisesti sama kuin työpaikalla noudatettava työaika.

Oppisopimuskoulutus

- Pääosa osaamisesta hankitaan työpaikalla käytännön työtehtäviä tehden. Oppisopimus voidaan tehdä koko tutkinnon ajaksi, tutkinnon osaan tai sitä pienempään osaan. Oppisopimus perustuu 15 vuotta täyttäneen opiskelijan ja työnantajan väliseen määräaikaiseen sopimukseen.
- Oppisopimusopiskelija on työsuhteessa ja hänelle maksetaan työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Opiskelijan viikoittainen työaika on vähintään 25 tuntia.

Lähihoitajaopiskelija osoittaa osaamisensa työelämässä tutkinnon osittain aidoissa työtehtävissä. Tutkintotodistuksen saaminen edellyttää kaikkien vaadittavien tutkinnon osien hyväksytyä suoritusta näytöissä.

OSAAMISALAT

Ikääntyneiden hoidon ja kuntoutumisen osaamisala

tuottaa osaamisen edistää ikääntyvien osallisuutta ja toimia asiakkaan toimintakykyä edistävästi. Kotihoidossa toimimisen tutkinnon osan tuottaman osaamisen ydintä ovat kotihoidon asiakkaan tarvitsemien palveluiden, hoidon ja kuntoutuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi sekä itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen.

Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala

tuottaa osaamisen työskennellä mielenterveys- ja päihdetyössä sekä tehdä alan asiakas- ja verkostotyötä. Mielenterveys- ja päihdetyötä koskevan tiedon sekä eri hoitomenetelmiä ja lääkehoitoa koskevan tiedon omaksuminen sisältyvät tutkinnon perusteisiin.

Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisalan

ammattitaitovaatimuksissa painottuu lapsen kasvun, hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen, sekä lasten, nuorten ja perheiden terveyden edistäminen moninaisissa ympäristöissä sekä varhaiskasvatuksessa että terveydenhuollossa.

Suunhoidon osaamisala

antaa valmiudet työskennellä suun hoitotyössä sekä edistää suun terveyttä ja asiakkaan hyvinvointia. Opinnoissa opitaan käyttämään suunhoidon työmenetelmiä, -välineitä, materiaaleja ja tuotteita.

Sairaanhoidon

osaamisala on yleisin erikoissairaanhoitoon työllistyttyessä. Osaamisalan tuottamaa osaamista tarvitaan kaikessa sairaanhoidollisessa hoitotyössä vauvasta vaariin.

Perustason ensihoidon

osaamisala on sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon yksi osaamisala. Perustason ensihoitaja on tutkintonimike, joka kertoo osaamisalan tuottamasta osaamisesta. Perustason ensihoitaja voi työskennellä esimerkiksi ambulanssissa ja akuuttihoidossa, ei kuitenkaan varhaiskasvatuksessa.

Vammaistyön osaamisala

tuottaa osaamisen edistää vammaisen osallisuutta sekä ylläpitää ja edistää vammaisen toimintakykyä. Vammaistyön osaamisalan suorittaneet lähihoitajat työskentelevät pääasiassa asiakkaiden kodeissa, asumispalveluissa, päivätoiminnoissa sekä henkilökohtaisina avustajina.

Lääkehoito on
oleellinen ja
pakollinen osa
lähihoitajatutkintoa.

Lääkehoito

Lääkehoito on oleellinen ja pakollinen osa lähihoitajatutkintoa. Opiskeluaikana lääkehoitoa opiskellaan oppilaitoksessa ja osaaminen osoitetaan näytössä, käytännön työtehtävissä. Tämä tarkoittaa sitä, että lääkehoito ja siihen sisältyvä lääkematematiikka suoritetaan tutkinnon perusteiden mukaisesti. Työelämässä olevien lähihoitajien osaaminen varmistetaan työnantajan edellyttämällä lääketentillä.

Lähihoitajat ovat keskeisessä asemassa turvallisen lääkehoidon toteutuksessa. Lähihoitaja toteuttaa, seuraa, sekä arvioi lääkehoidon vaikutuksia ja tiedottaa eteenpäin lääkehoidon vaikutuksista.

LÄHIHOITAJAN TYÖ TERVEYDENHUOLLOSSA

Lähihoitaja voi työskennellä laaja-alaisesti erilaisissa työtehtävissä perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. Työpaikkoja ovat sairaalan vuodeosastot, poliklinikat, valvomot, teho-osastot, päivystys ja ensihoito. Valinnaiset tutkinnon osat tuottavat lisä- ja kohdennettua osaamista terveydenhuollon eri toimintasektoreille, kuten näytteenotto, akuuttitilanteissa toimiminen ja saattohoito. Valinnaiset tutkinnon osat soveltuvat hyvin myös valmiille lähihoitajille täydenniskoulutuksena työn vaativuuden lisääntyessä.

Lähihoitajana perusterveydenhuollon terveysasemalla

- Sote-keskuksissa lähihoitaja työskentelee erilaisissa perusterveydenhuollon, kuten suun terveydenhuollon, sosiaalityön, mielenterveys- ja päihdehuollon palveluissa, sekä ennalta ehkäisevässä työssä.
- Lähihoitajille soveltuvia työtehtäviä terveysasemilla ovat lääkäri-hoitaja-työparimallissa työskentely, itsenäiset hoitajavastaanotot, sekä moniammatilliset tiimit. Omavastaanotolla lähihoitajat osallistuvat hoidon tarpeen arviointiin, pitkäaikaissairauksien kuten diabeteksen seurantaan ja suorittavat pieniä toimenpiteitä itsenäisesti. Osana moniammatillisia tiimejä, lähihoitajat arvioivat palveluiden tarvetta ja osallistuvat jatkohoitoon ohjaukseen.

Lähihoitajana lääkäriasemalla

- Yksityiset lääkäriasemat tarjoavat lähihoitajille monipuolisia työtehtäviä asiakaspalvelussa. Lähihoitajat ohjaavat, neuvovat, varaavat aikoja toimistossa, puhelimesta ja vastaanotolla, sekä avustavat pientoimenpiteissä, esimerkiksi sydänfilmin ottaminen, verenpaineen mittaaminen, korvahuuhtelut ja muu hoidon ohjaus.

Lähihoitajana erikoissairaanhoidossa

- Lähihoitajan työpaikkoja on monipuolisesti sisätautisten-, kirurgisten- ja neurologisten sairauksien vuodeosastoilla, sekä poliklinikoilla. Myös tarkkailu-, valvonta-, teho- ja leikkausosastot, sekä päivystykset palkkaavat lähihoitajia.
- Lähihoitajan osaamiseen kuuluu tavallisimpien sisätauti-kirurgisten ja neurologisten sairauksien, infektioiden, syöpien, silmä- ja ihotautien sekä muistisairauksissa käytettävien lääkkeiden vaikutusten seuranta ja arviointi.
- Poliklinikoilla ja päivystyksessä tilanteet ja potilaat vaihtuvat nopeasti. Lähihoitajan työnkuvaan kuuluu valmistella, avustaa ja tehdä hoitotoimenpiteitä itsenäisesti. Potilaiden ohjaus ja tukeminen ovat oleellinen osa hoidon ja toimenpiteen onnistumista.
- Päivystyksessä työskentely edellyttää tarkkaavaisuutta ja nopeaa päätöksentekokykyä. Lähihoitaja on perushoidon, kuntoutuksen ja kokonaisvaltaisen hoidon asiantuntija. Laadukas perushoito takaa laadukkaan erikoissairaanhoidon.
- Lähihoitaja voi työskennellä myös lastentautien ja -sairauksien vuodeosastoilla, poliklinikoilla tai kotisairaalassa sekä synnytysvuodeosastoilla. Työssään lähihoitaja hyödyntää tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä ja ottaa huomioon perheiden erilaiset elämäntilanteet ja niiden vaikutuksen perheen ja lapsen hyvinvointiin.
- Perustason ensihoitaja työllistyy monipuolisesti erikoissairaanhoitoon ja sairaankuljetukseen. Tyypillisiä työpaikkoja ovat sairaaloiden akuuttiosastot (päivystys, tarkkailu, teho-osasto, valvomo). Kirurgian poliklinikoilla perustason ensihoitaja toteuttaa immobilisaatiohoitoa. Työ edellyttää ensihoidon työmenetelmien- ja välineiden tunnistamista ja käyttöä.

Lähihoitajana suun terveydenhuollossa

- Lähihoitaja voi työskennellä yksityisillä ja julkisilla hammaslääkäriasemilla ja hammashoitoloissa. Työnkuvaan kuuluu suun terveydestä huolehtiminen ja ohjaus, sekä varhaiskasvatuksessa ja kouluissa suun terveydestä kertominen. Työtä tehdään usein hammaslääkärin, asiakkaan ja muun tiimin kanssa yhteistyössä. Nimike työpaikoilla on hammashoitaja.
- Hammashoitaja käyttää työssään paljon erilaisia välineitä. Työssä korostuu aseptinen työskentely ja välinehuollon valvontaprosessien tunnistaminen.

LÄHIHOITAJAN TYÖ SOSIAALIHUOLLOSSA

Lähihoitaja voi työskennellä sosiaalihuollossa laaja-alaisesti erilaisissa työtehtävissä esimerkiksi ikääntyneiden ja vammaisten asumispalveluissa ja päivätoimintakeskuksissa, päihde- ja mielenterveystyön yksiköissä sekä kotihoidossa.

Vammaispalvelut

- Vammaistyössä on mahdollista työskennellä eri-ikäisten asiakkaiden kanssa, aina vauvasta ikäihmisiin asti. Työ on monipuolista, esimerkiksi aikuisten asumispalveluissa työ sisältää asiakkaan toimintakykyä ylläpitävien tehtävien kuten kodin askareissa ja vapaa-ajan toimissa ohjaamista. Vaikeavammaisten ja lasten hoitotyössä korostuu perustarpeista huolehtiminen ja asiakkaan oman näköisen elämän mahdollistaminen. Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja kommunikointi erilaisia keinoja käyttäen kuuluu isona osana lähihoitajan työhön.

Mielenterveys- ja päihdetyö

- Lähihoitajana voi työskennellä esimerkiksi asumispalveluissa, päihdekuntoutuksessa, poliklinikoilla, päivätoiminnoissa, kotihoidossa sekä psykiatrisilla osastoilla. Työtä tehdään ehkäisevällä, kuntouttavalla sekä haittoja vähentävällä työotteella. Lähihoitajan työnkuva on monipuolinen ja sen keskiössä on asiakkaan toimintakyvyn tukeminen asiakkaan henkilökohtaisia tavoitteita ja itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Ikääntyneiden palveluasumisyksiköt

- Lähihoitajan tehtävänä on huolehtia asukkaiden kokonaisvaltaisesta hoidosta. Lähihoitajalta vaaditaan kykyä ennakoida tilanteita. Esimerkiksi muistisairaiden kanssa työskennellessä tilanteet saattavat muuttua hyvinkin nopeasti. Lähihoitaja käyttää laajaa osaamistaan sairaanhoidollisissa toimenpiteissä, kuten katetrointi ja haavanhoito sekä asukkaiden tilaa arvioidessaan.
- Lähihoitajalla on ammattitaito arvioida asukkaan vointia ja reagoida havaintoihin oikea-aikaisesti. Yhä useammin palveluasumisyksikkö on ikäihmisen viimeinen koti ja lähihoitaja huolehtii iäkkäiden hyvinvoinnista elämän loppuun saakka.

Kotihoito

- Lähihoitajan työ kotihoidossa koostuu pääasiassa itsenäisistä kotikäynneistä. Asiakkaana ovat usein ikäihmiset tai työikäiset ihmiset, joilla on jokin sairaus tai vamma. Lähihoitajien työnkuva kotihoidossa on erittäin laaja. Lähihoitajat toteuttavat muun muassa sairaanhoidollisia tehtäviä asiakkaiden kotona. Arviointiosaamista tarvitaan kotikäynneillä vastaan tulevien yllättävien ja akuuttien tilanteiden varalta. Yksi kotihoidon vetovoimatekijöistä on työn monipuolisuus ja itsenäisyys.

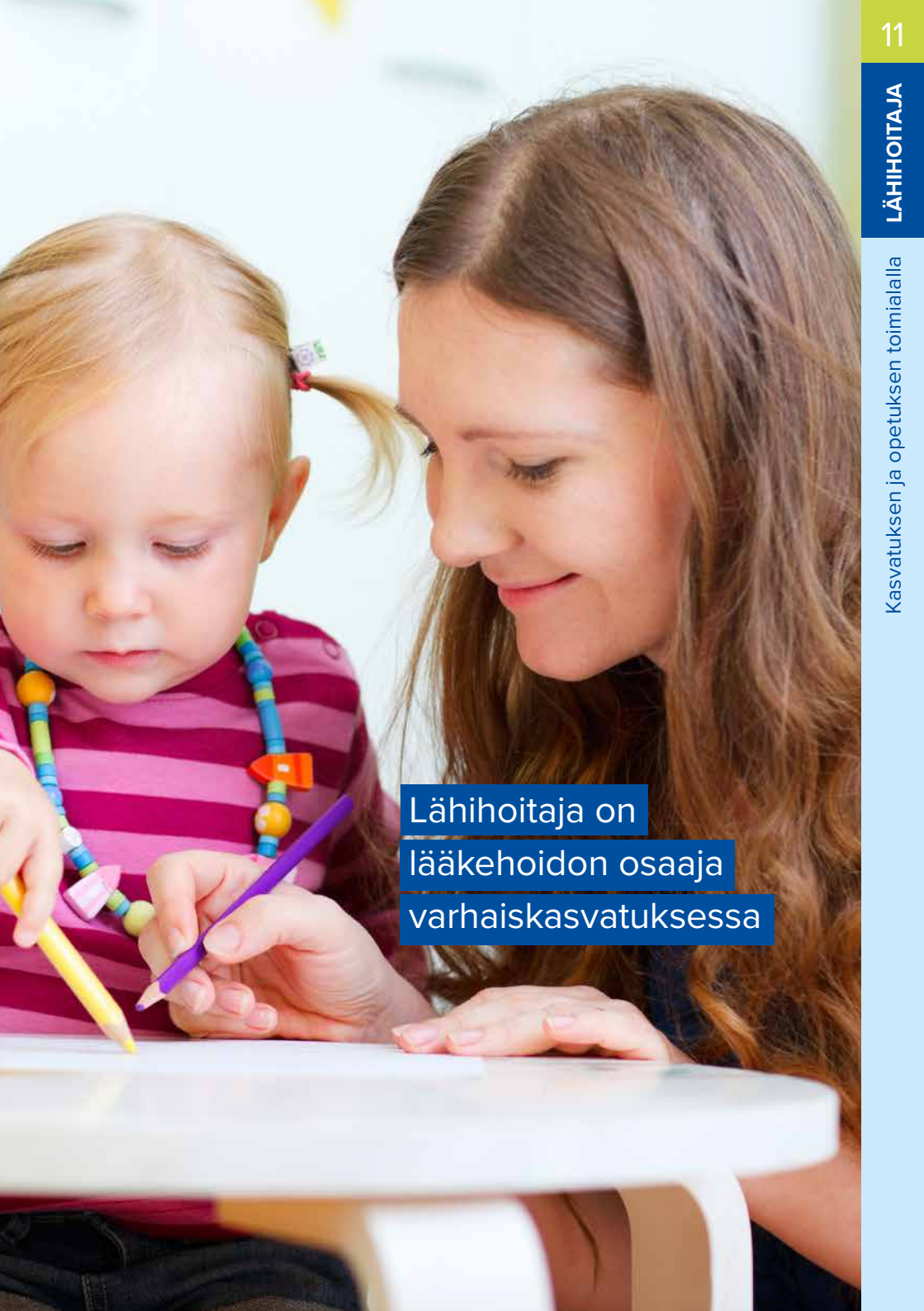
LÄHIHOITAJAN TYÖ KASVATUKSEN JA OPETUKSEN TOIMIALALLA

Varhaiskasvatus

- Lähihoitajan osaamisaloista lasten- ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala sekä vammaistyön osaamisala (kunhan tutkinto sisältää myös lapsen kasvun, hyvinvoinnin ja oppimisen edistämisen tutkinnonosan) tuottavat kelpoisuuden varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään päiväkodissa.
- Työssään lastenhoitaja havainnoi lapsia sekä ryhmässä että yksilöinä ja osaa tunnistaa normaalin kehityksen lisäksi lasten tuen tarpeita. Arkityö on lapsen perushoitoa ja hoivaa, leikkimisen ja erilaisten toimintojen ohjaamista esimerkiksi monipuolisessa ilmaisussa; kädentaidoissa, liikunnassa, musiikissa, kielen rikkaassa kehityksessä ja eettisessä ajattelussa, ympäristökasvatuksessa ja mediataidoissa.
- Varhaiskasvatusta on myös perhepäivähoito, joka on yksi mahdollinen väylä työllistyä.

Koulunkäynninohjaaja

- Lähihoitaja voi työskennellä koulunkäynninohjaajana erilaisissa kouluissa ja oppilaitoksissa. Työnkuvat ja tehtävät määräytyvät luokan ja oppilaiden tarpeista käsin, ja ne voivat vaihdella huomattavasti samankin koulun sisällä.
- Koulunkäynninohjaaja voi työskennellä yleisopetuksessa useammassa luokassa oppilaiden tuen tarpeen ja tilanteen mukaan.
- Koulunkäynninohjaajan työhön kuuluvat myös erilaisten opetusmateriaalien valmistaminen, välituntivalvonnat, yleisestä järjestyksestä huolehtiminen, varaston ylläpito sekä muut koulukohtaisesti sovitut tehtävät.

Lähihoitaja on
lääkehoidon osaaja
varhaiskasvatuksessa

HYÖTYÄ JA HUVIA OPIKSELIJOILLE

Kaikki sosiaali-, terveys- sekä kasvatusta- ja ohjausalan opiskelijat ovat tervetulleita SuPerin opiskelijajäseniksi. Opiskelijajäsenenä saat samat palvelut ja edut kuin työssä käyvät jäsenet.*

Jäsenyys on ilmaista koko opiskeluajan.

*) Lomatuki ei kuulu opiskelijoille.

**LIITY
SUPERIIN**

Saat tukea ja turvaa
työelämään sekä
rahanarvoisia etuja.
superliitto.fi/liity

SUOMEN LÄHI- JA PERUSHOITAJALIITTO SUPER RY

superliitto.fi
superlehti.fi

SUPER
LÄHIHOITAJAN
OMA LIITTO

11/2023